

Sygn. akt III UK 208/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania Z. D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.
o prawo do renty rodzinnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 18 października 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r. oddalił apelację Z. D. od wyroku z dnia 11 października 2016 r., którym Sąd Okręgowy w Z. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 16 lipca 2014 r. odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie „przepisu prawa materialnego” przez niewłaściwą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj.: a) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 § 1 k.p.c. przez oddalenie przez Sąd pierwszej instancji i nieuwzględnienie zarzutu przez Sąd Apelacyjny w [...] w przedmiocie wniosku dowodowego pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z nowej opinii biegłych lekarzy okulisty i neurologa; b) art. 233 § 1 k.p.c., przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w postaci zeznań świadków oraz

nierozważenie w sposób należyty orzeczenia Obwodowej Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 19 czerwca 1973 r., w którym stwierdzono stałą niezdolność do pracy u wnioskodawczynie Z.D. i na tej podstawie zakwalifikowano badaną do II grupy inwalidzkiej; c) art. 162 k.p.c. przez uznanie przez Sąd Apelacyjny, że strona nie złożyła zarzutów do protokołu w trakcie postępowania przed sądem pierwszej instancji, przez co utraciła możliwość powoływania się w apelacji na naruszenie przepisów postępowania, podczas gdy niezgłoszenie takiego zarzutu wynikało z braku obecności w trakcie ostatniej rozprawy przed Sądem Okręgowym w Z.

Mając powyższe na uwadze, skarżąca wniosła o uchylenie w całości „zaskarżonego postanowienia” i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołująca się uzasadniła po pierwsze, występowaniem istotnego zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, do którego momentu strona może zgłosić zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., jeżeli nie była na ostatnim posiedzeniu sądowym a bezpośrednio po zamknięciu przewodu sądowego sąd wydał wyrok; czy na uchybienia te strona może powoływać się w apelacji, wnosząc o uzupełnienie materiału dowodowego, czy też traci takie uprawnienia bezpowrotnie; po drugie, oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, bowiem zarówno sąd pierwszej, jak i drugiej instancji nieprawidłowo i rażąco błędnie ustalił stan faktyczny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego

uzasadnienia musi być oparta na argumentacji ściśle jurydycznej. Wymaganie to pozostaje w merytorycznym i funkcjonalnym związku z konstrukcją skargi kasacyjnej, w której rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca w niniejszej sprawie wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić wyczerpującą argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, LEX nr 2312016).

W niniejszej sprawie skarżąca nie uczyniła zadość przytoczonym wymaganiom. Ograniczyła się jedynie do sformułowania kilku powyżej przytoczonych pytań dotyczących art. 162 k.p.c. bez przedstawienia w odniesieniu do tych pytań jakiegokolwiek wyводу jurydycznego, mającego stanowić uzasadnienie dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na ww. podstawie. Tymczasem samo postawienie pytań, bez jakichkolwiek odwołań do problemów interpretacyjnych przepisów, nie spełnia wymogu przedstawionego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143).

Skarżąca nie zdołała też przekonać o potrzebie rozpoznania jej skargi z uwagi na jej oczywistą zasadność. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹

§ 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje bowiem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007, II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania. Skarżąca podnosi w nim bowiem jedynie, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadnia to, że zarówno sąd pierwszej, jak i drugiej instancji nieprawidłowo i rażąco błędnie ustalił

stan faktyczny”, z czego nie wynika nawet, jakie przepisy prawa miałyby naruszyć Sąd i na czym miałyby polegać ich naruszenie, przy uwzględnieniu dodatkowo, że podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.